

AKO PREŽIŤ STRETKO

Čo robiť, keď veci nejdú podľa plánu.

33 (ne)očakávaných momentov,
ktoré zažiješ na stretku

OBSAH

- 4 Na stretko pribudlo nové dieťa.
- 5 Na stretko prišiel nový animátor.
- 6 Animátorská dvojica nefunguje ako tím.
- 7 Dieťa chodí nepravidelne alebo prestalo chodiť.
- 8 Dieťa sa nechce zapájať.
- 9 Deti sú pasívne a málo sa zapájajú do chodu streтка.
- 10 Dieťa je veľmi živé a neobsedí.
- 11 Jedno dieťa má na stretku hlavné slovo.
- 12 Na stretku vznikli uzavreté partie.
- 13 Konflikt mimo streтка sa preniesol na stretko.
- 14 Deti sa pobili.
- 15 Žarty na stretku prekračujú hranice.
- 16 Medzi deťmi sa objavila šikana alebo kyberšikana.
- 17 Deti nerešpektujú dohody ani pokyny animátorov.
- 18 Deti nevedia spolupracovať.
- 19 Pripravený program na stretko nefunguje.
- 20 Deti sa chcú iba hrať.
- 21 Program je pre deti príliš detský alebo náročný.
- 22 Na stretku vznikla citlivá alebo polarizujúca diskusia.
- 23 Deti majú rozdielny vzťah k viere.
- 24 Deti nemajú záujem o duchovnú časť alebo ju zosmiešňujú.
- 25 Dieťa zostáva pri modlitbe alebo osobnom zdieľaní ticho.
- 26 Dieťa položilo otázku o viere, na ktorú neviem odpovedať.

- 27 Rodič kritizuje program alebo animátora.
- 28 Stretkový chat alebo fotografie narušili dôveru.
- 29 Vzťah s jedným dieťaťom prekračuje zdravé hranice.
- 30 Strácam motiváciu alebo energiu na vedenie streťka.
- 31 Dieťa sa mi zverilo s vážnym problémom.
- 32 Deti sa pýtajú na sexuálne alebo intímne témy.
- 34 Deti pozerajú alebo zdieľajú pornografický obsah.
- 36 Mám podozrenie, že dieťa je ohrozené.
- 37 Dieťa sa zranilo alebo mu prišlo zle.
- 38 Dieťa odišlo neohlásene alebo nemá sprievod domov.

Na stretko pribudlo nové dieťa

Čo robiť

- ✓ privítať ho osobne, osloviť menom a predstaviť ostatným
- ✓ stručne mu vysvetliť, ako stretko prebieha
- ✓ dať mu jednoduchú a zvládnuteľnú možnosť zapojiť sa
- ✓ pomôcť mu nadviazať kontakt s jedným alebo dvoma deťmi
- ✓ po stretku sa opýtať, ako sa cítilo, a pozvať ho znova

Čomu sa vyhnúť

- ✗ núteniu hovoriť o sebe pred celým stretkom
- ✗ zahlteniu otázkami a prílišnou pozornosťou
- ✗ ponechaniu nového dieťaťa bokom
- ✗ očakávaniu, že hneď zapadne a bude sa správať ako ostatní

Pamätaj

Každé dieťa reaguje na nových ľuďoch a prostredie inak – niektoré sa zapoja rýchlo, iné potrebuje viac času. Vstupuje do vzťahov, ktoré už majú svoju históriu, preto sa nemusí zapojiť naplno hneď na prvom stretku. Dôležité je, aby odišlo s pocitom, že bolo prijaté a že sa môže vrátiť.

Na stretko prišiel nový animátor

Čo robiť

- ✓ predstaviť ho deťom a vysvetliť, akú úlohu bude mať
- ✓ dať mu na začiatku konkrétnu a zvládnuiteľnú úlohu
- ✓ viesť stretko spolu a navzájom sa podporovať
- ✓ dopriať mu čas spoznať deti a postupne si budovať vzťah
- ✓ pred stretkom mu priblížiť fungovanie, dohody a potreby strečka

Čomu sa vyhnúť

- ✗ nechať ho viesť celé stretko bez prípravy
- ✗ opravovať alebo znevažovať ho pred deťmi
- ✗ porovnávať ho s predchádzajúcim animátorom
- ✗ očakávať, že si hneď získa dôveru a autoritu

Pamätaj

Nový animátor neprichádza iba do programu, ale aj do vzťahov, ktoré už majú svoju históriu. Dôvera a prirodzená autorita vznikajú postupne. Najviac mu pomôže, keď bude cítiť podporu spoluanimátora a deti zažijú, že tvoríte jeden tím.

Animátorská dvojica nefunguje ako tím

Čo robiť

- ✓ dohodnúť si rozdelenie úloh pred stretnutím
- ✓ riešiť nezhody bez prítomnosti detí
- ✓ navzájom sa podporovať počas programu
- ✓ po stretnutí si dať konkrétnu spätnú väzbu
- ✓ pri pretrvávajúcich ťažkostiach zapojiť vedúceho do riešenia situácie

Čomu sa vyhnúť

- ✗ opravovaniu spoluanimátora pred deťmi
- ✗ súpereniu o autoritu
- ✗ prenášaní všetkej zodpovednosti na jedného
- ✗ rozoberaniu nezhôd s deťmi

Pamätaj

Rozdielne názory alebo štýl vedenia nemusia byť problém.
Dôležité je dohodnúť sa a pred deťmi vystupovať ako jeden tím.

Dieťa chodí nepravidelne alebo prestalo chodiť

Čo robiť

- ✓ všimnúť si zmenu a ozvať sa mu bez výčítiek
- ✓ pokojne sa opýtať, čo mu bráni chodiť
- ✓ dať mu najavo, že na stretku chýba a je vítané
- ✓ ak má na stretku problém, hľadať spolu s ním riešenie
- ✓ pri dlhšej neprítomnosti sa ozvať rodičovi

Čomu sa vyhnúť

- ✗ verejnému vypytovaniu pred ostatnými
- ✗ výčtkám a vyvolávaniu pocitu viny
- ✗ domnienke, že ho stretko jednoducho nezaujíma
- ✗ nátlaku, aby začal pravidelne chodiť
- ✗ rozoberaniu jeho neprítomnosti s ostatnými deťmi

Pamätaj

Za nepravidelnou účasťou môže byť škola, rodina, iné povinnosti, konflikt na stretku alebo osobné ťažkosti. Tvojou úlohou nie je dieťa prinútiť chodiť, ale prejaviť záujem, pokúsiť sa pochopiť dôvod a nechať mu otvorené dvere k návratu.

Dieťa sa nechce zapájať

Čo robiť

- ✓ pokojne zistiť, prečo sa nechce zapojiť
- ✓ ponúknuť mu inú alebo menšiu úlohu
- ✓ nechať mu čas a zapájať ho postupne
- ✓ osloviť ho individuálne, nie pred celým stretkom
- ✓ oceniť aj malý krok alebo prejavovaný záujem

Čomu sa vyhnúť

- ✗ núteniu pred ostatnými
- ✗ zosmiešňovaniu alebo porovnávaniu
- ✗ nálepkám typu „lenivé dieťa“
- ✗ tomu, aby jeho odmietnutie narušilo celé stretko
- ✗ predpokladu, že sa nechce zapojiť naschvál

Pamätaj

Za odmietaním môže byť hanblivosť, neistota, únava, zlý zážitok alebo obava zo zlyhania. Cieľom nie je prinútiť dieťa zapojiť sa za každú cenu, ale vytvoriť mu bezpečný priestor, v ktorom môže urobiť vlastný malý krok.

Deti sú pasívne a málo sa zapájajú do chodu strečka

Čo robiť

- ✓ ponúknuť im výber z konkrétnych možností
- ✓ zveriť každému malú a zvládnuteľnú úlohu
- ✓ pýtať sa na ich názor konkrétnymi otázkami
- ✓ nechať ich pripraviť časť strečka
- ✓ oceniť prejavenu iniciatívu

Čomu sa vyhnúť

- ✗ rozhodovaniu o všetkom bez detí
- ✗ všeobecným otázkam bez ďalšieho usmernenia
- ✗ tomu, aby sa zapájali stále tí istí
- ✗ označovaniu skupiny za lenivú alebo nezainteresovanú

Pamätaj

Pasivita nemusí znamenať nezáujem. Môže za ňou byť neistota, zvyk čakať na pokyny alebo obava zo zlyhania. Cieľom je postupne dať deťom skúsenosť, že ich nápady a zodpovednosť majú na strečku miesto.

Dieťa je veľmi živé a neobsedí

Čo robiť

- ✓ dávať krátke a jasné pokyny
- ✓ striedať pokojné časti s pohybom
- ✓ rozdeliť úlohy na menšie kroky
- ✓ zveriť mu konkrétnu zodpovednosť
- ✓ podľa potreby ho pokojne usmerniť individuálne

Čomu sa vyhnúť

- ✗ dlhým vysvetľovaniam bez prestávky
- ✗ opakovanému napomínaniu pred celým stretkom
- ✗ očakávaniu, že vydrží dlho sedieť bez pohybu
- ✗ trestaniu za každé prejavenie energie
- ✗ nálepkám typu „problémové dieťa“ alebo „nevychované dieťa“

Pamätaj

Veľká živelnosť nemusí znamenať nezáujem ani neposlušnosť. Dieťa môže potrebovať viac pohybu, jasnejšiu štruktúru alebo častejšie zapojenie. Cieľom nie je, aby dieťa bolo úplne ticho, ale aby sa vedelo zmysluplne zapojiť bez toho, aby rušilo ostatných.

Jedno dieťa má na stretku hlavné slovo

Čo robiť

- ✓ oceniť jeho iniciatívu a záujem
- ✓ vedome dávať priestor aj ostatným
- ✓ klásť otázky aj iným deťom
- ✓ rozdeliť úlohy tak, aby sa zapojilo každé dieťa
- ✓ porozprávať sa s ním pokojne medzi štyrmi očami

Čomu sa vyhnúť

- ✗ zosmiešňovaniu alebo umlčievaniu pred ostatnými
- ✗ tomu, aby vždy rozhodovalo za celé stretko
- ✗ prehliadaniu tichších detí
- ✗ súťaži o autoritu medzi animátorom a dieťaťom
- ✗ nálepke „všetko musí mať pod kontrolou“

Pamätaj

Výrazné dieťa môže mať prirodzený dar viesť, ale potrebuje sa učiť vnímať aj ostatných. Cieľom nie je potlačiť jeho aktivitu, ale pomôcť mu používať ju tak, aby celé stretko rástlo spolu.

Na stretku vznikli uzavreté partie

Čo robiť

- ✓ všímať si, kto zostáva bokom
- ✓ premiešavať dvojice a menšie skupinky
- ✓ vytvárať úlohy, pri ktorých spolupracujú rôzne deti
- ✓ podporovať nové kontakty prirodzene a bez nátlaku
- ✓ sledovať, či nejde o vylučovanie alebo šikanu

Čomu sa vyhnúť

- X verejnému upozorňovaniu na osamelé dieťa
- X núteniu do kamarátstva
- X rozdeľovaniu detí stále rovnakým spôsobom
- X ignorovaniu toho, že niekoho ostatní vylučujú
- X uprednostňovaniu jednej partie pred ostatnými

Pamätaj

Prirodzené kamarátstva sú v poriadku. Problém vzniká vtedy, keď sa uzavreté partie prestanú otvárať ostatným a niekto dlhodobo zostáva mimo. Úlohou animátora je vytvárať príležitosti, aby každé dieťa cítilo, že na stretko patrí.

Konflikt mimo stretka sa preniesol na stretko

Čo robiť

- ✓ zachovať pokoj a zastaviť ubližovanie
- ✓ vypočuť zúčastnených jednotlivo
- ✓ pomenovať, ako konflikt ovplyvňuje celé stretko
- ✓ ak konflikt pretrváva, zapojiť vedúceho do riešenia situácie
- ✓ dohodnúť sa, čo je potrebné, aby stretko mohlo bezpečne pokračovať

Čomu sa vyhnúť

- ✗ riešeniu konfliktu pred celým stretkom
- ✗ okamžitému určovaniu vinníka
- ✗ núteniu do rýchleho zmierenia
- ✗ zľahčovaniu slovami: „To si vyriešite mimo stretka.“
- ✗ tomu, aby sa ostatné deti pridávali na jednu stranu

Pamätaj

Aj konflikt, ktorý vznikol inde, môže narušiť bezpečie a vzťahy na stretku. Nemusíš vyriešiť celý problém, ale potrebuješ zabezpečiť, aby si deti počas stretka neubližovali a dokázali spolu fungovať.

Deti sa pobili

Čo robiť

- ✓ zabrániť ďalšiemu ubližovaniu a deti oddeliť
- ✓ zapojiť spoluanimátora a zabezpečiť dohľad nad skupinou
- ✓ skontrolovať zranenia a podľa potreby poskytnúť prvú pomoc
- ✓ vypočuť zúčastnených jednotlivo až po upokojení
- ✓ pri zranení, opakovaní alebo vážnom konflikte informovať vedúceho a dohodnúť postup

Čomu sa vyhnúť

- ✗ zbytočnému fyzickému zasahovaniu, ak možno situáciu bezpečne zastaviť inak
- ✗ okamžitému určovaniu vinníka
- ✗ riešeniu bitky pred celým stretkom
- ✗ núteniu do ospravedlnenia alebo zmierenia
- ✗ zľahčovaniu slovami: „Ved' sa nič nestalo.“

Pamätaj

Pri bitke má najprv prednosť bezpečie detí aj celej skupiny. Za správaním môže byť konflikt, silná emócia alebo dlhšie napätie. Cieľom nie je vyriešiť všetko hneď, ale zastaviť násilie a podľa závažnosti zapojiť do riešenia situácie vedúceho.

Žarty na stretku prekračujú hranice

Čo robiť

- ✓ zastaviť žart, keď niekoho zraňuje
- ✓ pokojne pomenovať, čo bolo nevhodné
- ✓ pripomenúť dohodnuté hranice
- ✓ porozprávať sa s deťmi individuálne
- ✓ sledovať, či sa správanie neopakuje

Čomu sa vyhnúť

- X pridávaniu sa k zosmiešňovaniu
- X zľahčovaniu slovami: „Veď je to sranda.“
- X riešeniu pred celým stretkom
- X ponížovaniu autora žartu

Pamätaj

Žart je v poriadku vtedy, keď sa pri ňom môžu cítiť bezpečne všetci. Aj dobre mienený humor môže zraniť, preto je dôležité všímať si jeho dosah.

Medzi deťmi sa objavila šikana alebo kyberšikana

Čo robiť

- ✓ okamžite zabrániť ďalšiemu ubližovaniu
- ✓ ochrániť dieťa, ktoré je terčom
- ✓ pri kyberšikane uchovať dôkazy (screenshot) a ďalej ich nešíriť
- ✓ bezodkladne informovať vedúceho
- ✓ zistiť základné okolnosti od zúčastnených oddelene a bez vyšetrovania

Čomu sa vyhnúť

- ✗ zľahčovaniu situácie
- ✗ riešeniu pred celým stretkom
- ✗ nútenému zmiereniu
- ✗ vyšetrovaniu na vlastnú päsť

Pamätaj

Šikana nie je obyčajný konflikt. Je to úmyselné a opakované ubližovanie spojené s prevahou. Aj jednorazové závažné násilie však treba riešiť okamžite. Úlohou animátora nie je prípad vyriešiť sám, ale dieťa ochrániť a odovzdať situáciu vedúcemu.

Deti nerešpektujú dohody ani pokyny animátorov

Čo robiť

- ✓ zachovať pokoj
- ✓ dávať krátke a zrozumiteľné pokyny
- ✓ pripomenúť dohodu a jej zmysel
- ✓ uplatniť vopred dohodnutý dôsledok
- ✓ pri opakovaní hovoriť s dieťaťom individuálne

Čomu sa vyhnúť

- ✗ kričaniu a vyhrážkam
- ✗ opakovanému napomínaniu pred skupinou
- ✗ hádke o autoritu
- ✗ rozdielnym pokynom animátorov

Pamätaj

Nerešpektovanie nemusí byť útokom na animátora. Môže za ním byť nejasný pokyn, skúšanie hraníc alebo nezáujem o aktivitu. Cieľom nie je slepá poslušnosť, ale bezpečné a zodpovedné fungovanie stretnutia.

Deti nevedia spolupracovať

Čo robiť

- ✓ rozdeliť úlohu na jasné kroky
- ✓ dať každému konkrétnu úlohu
- ✓ vytvoriť menšie a vyvážené skupiny
- ✓ oceňovať spoluprácu, nielen výsledok
- ✓ po aktivite pomenovať, čo fungovalo

Čomu sa vyhnúť

- ✗ očakávaniu, že sa dohodnú bez usmernenia
- ✗ tomu, aby všetko urobilo jedno dieťa
- ✗ porovnávaníu skupín medzi sebou
- ✗ riešeniu spolupráce krikom alebo trestom

Pamätaj

Spolupráca je zručnosť, ktorú sa deti ešte učia. Ťažkosti môžu spôsobovať nejasné úlohy, rozdielne tempo alebo napäté vzťahy. Cieľom je vytvoriť podmienky, v ktorých sa môže zmysluplne zapojiť každé dieťa.

Pripravený program na stretko nefunguje

Čo robiť

- ✓ vrátiť sa k hlavnému cieľu streotka
- ✓ zistiť, čo deťom bráni zapojiť sa
- ✓ skrátiť, zjednodušiť alebo zmeniť aktivitu
- ✓ využiť pripravenú náhradnú činnosť
- ✓ po stretku zhodnotiť príčinu neúspechu

Čomu sa vyhnúť

- ✗ dokončeniu programu za každú cenu
- ✗ obviňovaniu detí z nezáujmu
- ✗ chaotickému striedaniu aktivít
- ✗ improvizovaniu bez jasného cieľa

Pamätaj

Program je nástroj, nie cieľ streotka. Nemusí fungovať pre únavu, nevhodnú náročnosť alebo aktuálnu náladu skupiny. Program možno prispôbiť tak, aby zostal zachovaný zmysel streotka.

Deti sa chcú iba hrať

Čo robiť

- ✓ zistiť, čo ich na hrách priťahuje
- ✓ prepojiť hru s cieľom streťka
- ✓ striedať pohybové a pokojnejšie časti
- ✓ dohodnúť jasný čas na hru aj ďalší program
- ✓ zapojiť deti do výberu primeraných aktivít

Čomu sa vyhnúť

- ✗ odmietaniu hier ako zbytočnosti
- ✗ používaniu hry iba ako odmeny
- ✗ dlhým blokom bez aktívneho zapojenia
- ✗ tomu, aby hra vyplnila celé streťko bez zámeru

Pamätaj

Hra je prirodzenou súčasťou streťka a môže byť dobrým výchovným nástrojom. Túžba hrať sa môže súvisieť s potrebou pohybu, zábavy alebo oddychu. Cieľom je využiť ju tak, aby podporovala vzťahy a smerovanie streťka.

Program je pre deti príliš detský alebo náročný

Čo robiť

- ✓ všímať si, pri čom strácajú záujem alebo sa nevedia zapojiť
- ✓ upraviť pravidlá, jazyk alebo náročnosť aktivity
- ✓ ponúknuť úlohy s rôznou mierou náročnosti
- ✓ prispôbiť program veku, vyspelosti a schopnostiam detí
- ✓ po stretku zistiť, čo im vyhovovalo

Čomu sa vyhnúť

- ✗ trvaniu na pôvodnom programe za každú cenu
- ✗ zosmiešňovaniu ich schopností alebo záujmov
- ✗ porovnávaní detí, kto je „vyspelejší“ alebo „šikovnejší“
- ✗ zjednodušeniu, ktoré pôsobí ponížujúco

Pamätaj

Nezáujem nemusí znamenať lenivosť a neúspech nemusí znamenať nedostatok schopností. Program môže byť neprimeraný vyspelosti, skúsenostiam alebo aktuálnym možnostiam skupiny. Cieľom je ponúknuť deťom zvládnuteľnú výzvu, pri ktorej sa môžu zapojiť a rásť.

Na stretku vznikla citlivá alebo polarizujúca diskusia

Čo robiť

- ✓ ujasniť, o čom sa diskutuje a v čom sa názory rozchádzajú
- ✓ dohodnúť pravidlá rešpektujúcej diskusie
- ✓ rozlišovať medzi faktami, názormi a skúsenosťami
- ✓ zastaviť zosmiešňovanie a osobné útoky
- ✓ pri neistote tému odložiť a poradiť sa s vedúcim

Čomu sa vyhnúť

- ✗ presadzovaniu vlastného názoru silou autority
- ✗ núteniu hovoriť o osobných skúsenostiach
- ✗ zľahčovaniu alebo zosmiešňovaniu názorov a otázok
- ✗ šíreniu neoverených informácií

Pamätaj

Citlivá diskusia môže súvisieť s osobnou skúsenosťou alebo rozdielnymi názormi. Animátor nemusí mať odpoveď na všetko ani uzavrieť rozhovor hneď. Cieľom nie je vyhrať spor, ale viesť diskusiu bezpečne a s rešpektom.

Deti majú rozdielny vzťah k viere

Čo robiť

- ✓ všímať si, ako jednotlivé deti prežívajú vieru
- ✓ vytvárať priestor na otázky a rozdielne názory
- ✓ prepájať vieru s konkrétnymi životnými situáciami
- ✓ ponúkať primerané možnosti zapojenia
- ✓ povzbudzovať vlastným príkladom bez nátlaku

Čomu sa vyhnúť

- ✗ hodnoteniu, kto verí viac alebo správnejšie
- ✗ núteniu hovoriť o osobnej viere
- ✗ zosmiešňovaniu otázok alebo pochybností
- ✗ očakávaní rovnakého prejavu od všetkých

Pamätaj

Rozdielny vzťah k viere je prirodzený a môže súvisieť s rodinou, skúsenosťami alebo osobným prežívaním viery. Cieľom nie je, aby všetci prežívali vieru rovnako, ale aby mali bezpečný priestor, v ktorom môžu vieru spoznávať a postupne si k nej vytvárať vlastný vzťah.

Deti nemajú záujem o duchovnú časť alebo ju zosmiešňujú

Čo robiť

- ✓ zastaviť zosmiešňovanie a pripomenúť hranicu rešpektu
- ✓ zistiť, čo im bráni zapojiť sa
- ✓ stručne vysvetliť zmysel duchovnej časti
- ✓ prispôbiť jej formu a dĺžku skupine
- ✓ ponúknuť viac spôsobov zapojenia bez nátlaku

Čomu sa vyhnúť

- X núteniu modliť sa alebo hovoriť o viere
- X zahanbovaniu za nezáujem či pochybnosti
- X dlhým moralizujúcim príhovorom
- X prehliadaniu zosmiešňovania

Pamätaj

Nezáujem môže súvisieť s nepochopením, nevhodnou formou alebo obavou prejať vieru pred ostatnými. Zosmiešňovanie môže zakrývať neistotu, no nemá zostať bez reakcie. Cieľom nie je vynútiť duchovný zážitok, ale vytvoriť priestor, v ktorom sa s vierou zaobchádza s rešpektom.

Dieťa zostáva pri modlitbe alebo osobnom zdieľaní ticho

Čo robiť

- ✓ rešpektovať jeho rozhodnutie zostať ticho
- ✓ ponúknuť tichú, písomnú alebo neverbálnu formu zapojenia
- ✓ dať najavo, že zdieľanie je dobrovoľné
- ✓ zastaviť poznámky alebo nátlak ostatných
- ✓ ak pôsobí neisto, po stretku sa citlivo opýtať, čo by mu pomohlo

Čomu sa vyhnúť

- X vyvolávaniu pred ostatnými
- X núteniu hovoriť alebo modliť sa nahlas
- X hodnoteniu jeho viery podľa zapojenia
- X vypytovaniu sa na osobné veci pred skupinou

Pamätaj

Ticho nemusí znamenať nezáujem. Dieťa môže potrebovať čas, cítiť neistotu alebo prežívať veci vnútorne. Cieľom nie je prinútiť ho hovoriť, ale vytvoriť priestor, v ktorom sa môže zapojiť vlastným spôsobom.

Dieťa položilo otázku o viere, na ktorú neviem odpovedať

Čo robiť

- ✓ priznať, že odpoveď nepoznáš
- ✓ oceniť otázku a záujem dieťaťa
- ✓ zistiť, čo ho na téme zaujíma
- ✓ dohodnúť sa, že odpoveď overíš
- ✓ poradiť sa s vedúcim alebo kompetentnou osobou

Čomu sa vyhnúť

- ✗ vymýšľaniu odpovede
- ✗ zľahčovaniu alebo odbitiu otázky
- ✗ zosmiešňovaniu pochybností
- ✗ vydávaniu vlastného názoru za učenie Cirkvi

Pamätaj

Animátor nemusí vedieť odpovedať na každú otázku. Dôležité je brať dieťa vážne a ukázať mu, že jeho otázka má miesto. Overená odpoveď je cennejšia než rýchla odpoveď za každú cenu.

Rodič kritizuje program alebo animátora

Čo robiť

- ✓ vypočuť rodiča bez prerušovania
- ✓ požiadať o konkrétny príklad
- ✓ oddeliť fakty od domnienok
- ✓ vysvetliť svoj pohľad a dohodnúť ďalší krok
- ✓ pri vážnej výhrade zapojiť vedúceho

Čomu sa vyhnúť

- ✗ obrannej hádke
- ✗ zľahčovaniu rodičovej obavy
- ✗ kritizovaniu rodiča alebo dieťaťa
- ✗ riešeniu sporu pred deťmi
- ✗ sľubom mimo svojich možností

Pamätaj

Kritika rodiča môže vychádzať z obavy o dieťa, odlišných očakávaní alebo nedostatočných informácií. Nemusí byť útokom na teba ani na tvoju prácu. Najprv sa snaž pochopiť, čo rodičovi prekáža, a pokojne vysvetli svoj pohľad. Cieľom nie je vyhrať spor, ale hľadať riešenie, ktoré je dobré pre dieťa a podporuje vzájomnú dôveru.

Stretkový chat alebo fotografie narušili dôveru

Čo robiť

- ✓ zastaviť ďalšie zdieľanie nevhodného obsahu
- ✓ vypočuť dotknuté dieťa individuálne
- ✓ informovať vedúceho a postupovať podľa pravidiel strediska
- ✓ ponechať dostupné dôkazy (screenshoty) bez kopírovania či ďalšieho šírenia

Čomu sa vyhnúť

- ✗ zľahčovaniu narušenia súkromia
- ✗ preposielaniu obsahu ďalším ľuďom
- ✗ riešeniu situácie pred celým stretkom
- ✗ sľubu, že sa o situácii nikto nedozvie

Pamätaj

Aj správa alebo fotografia zdieľaná zo žartu môže narušiť bezpečie a dôveru. Cieľom je zastaviť ďalšie šírenie, chrániť súkromie dieťaťa a zapojiť zodpovednú osobu.

Vzťah s jedným dieťaťom prekračuje zdravé hranice

Čo robiť

- ✓ pomenovať si, ktoré hranice sa prekročili
- ✓ obmedziť súkromnú komunikáciu a stretnutia osamote
- ✓ viesť ďalší kontakt transparentne so zapojením spoluanimátora
- ✓ informovať vedúceho a dohodnúť ďalší postup
- ✓ zachovať láskavý prístup bez zvýhodňovania

Čomu sa vyhnúť

- ✗ udržiavaniu tajomstiev medzi animátorom a dieťaťom
- ✗ zvýhodňovaniu alebo exkluzívnemu vzťahu
- ✗ osobným rozhovorom a správam mimo bezpečných hraníc
- ✗ prenášaní zodpovednosti za hranice na dieťa
- ✗ náhlemu odmietnutiu alebo obviňovaniu dieťaťa

Pamätaj

Za zdravé hranice zodpovedá animátor, nie dieťa. Blízkosť má zostať transparentná a podporovať dobro dieťaťa aj celej skupiny.

Strácam motiváciu alebo energiu na vedenie strečka

Čo robiť

- ✓ pomenovať, čo mi berie chuť alebo silu
- ✓ porozprávať sa so spoluanimátorom alebo vedúcim
- ✓ dopriať si potrebný oddych
- ✓ dočasne si rozdeliť úlohy alebo znížiť záťaž
- ✓ pripomenúť si zmysel svojej služby

Čomu sa vyhnúť

- ✗ predstieraníu, že všetko zvládam
- ✗ preberaniu všetkej zodpovednosti
- ✗ unáhlenému rozhodovaniu vo veľkom vyčerpaní
- ✗ dlhodobému prehliadaniu vyčerpania

Pamätaj

Pokles motivácie nemusí znamenať zlyhanie. Môže byť signálom únavy, sklamania alebo preťaženia. Oddych a podpora môžu pomôcť nájsť ďalší vhodný krok.

Dieťa sa mi zverilo s vážnym problémom

Čo robiť

- ✓ pozorne počúvať a nechať ho hovoriť vlastnými slovami
- ✓ poďakovať za dôveru a brať jeho slová vážne
- ✓ vysvetliť, že pri jeho ohrození treba zapojiť ďalších ľudí
- ✓ pri bezprostrednom ohrození odviesť dieťa do bezpečia a privolať pomoc
- ✓ po rozhovore urobiť vecný písomný záznam a bezodkladne informovať vedúceho

Čomu sa vyhnúť

- X sľubu: „Nikomu to nepoviem.“
- X zľahčovaniu alebo spochybňovaniu
- X vyšetrovaniu a navádzajúcim otázkam
- X zdieľaniu informácií s nepovolanými ľuďmi
- X odkladaniu riešenia na neskôr

Pamätaj

Zverenie je prejavom veľkej dôvery. Tvojou úlohou nie je problém vyriešiť, ale pomôcť dieťaťu zostať v bezpečí a dostať sa k ľuďom, ktorí vedia konať. Ak sa zverenie týka vedúceho, informuj inú zodpovednú osobu podľa Kódexu.

Deti sa pýtajú na sexuálne alebo intímne témy

Čo robiť

- ✓ rozlíšiť, či ide o úprimnú otázku, žartovanie alebo skúšanie hraníc
- ✓ reagovať podľa situácie vecne a primerane veku a vyspelosti detí
- ✓ usmerniť rozhovor a zastaviť zosmiešňovanie či nevhodné poznámky
- ✓ pripomenúť, že osobné zdieľanie je dobrovoľné
- ✓ pri neistote si odpoveď overiť a pri potrebe širšieho riešenia zapojiť vedúceho

Čomu sa vyhnúť

- X zahanbovaniu za položenú otázku
- X vymýšľaniu alebo šíreniu neoverených odpovedí
- X príliš podrobným vysvetleniam
- X zdieľaniu vlastných intímnych skúseností
- X vypytovaniu sa na osobné skúsenosti pred skupinou

Deti sa pýtajú na sexuálne alebo intímne témy

Pamätaj

Otázky môžu vychádzať zo zvedavosti, neistoty alebo snahy pobaviť ostatných. Animátor má reagovať primerane, vecne a bez zahanbovania, nie však preberať úlohu odborníka. Ak téma potrebuje hlbšie spracovanie, oznámi to vedúcemu, ktorý zváži zapojenie kompetentnej osoby. Pri náznaku ohrozenia dieťaťa treba vedúceho informovať bezodkladne.

Deti pozerajú alebo zdieľajú pornografický obsah

Čo robiť

- ✓ zastaviť sledovanie alebo ďalšie zdieľanie obsahu
- ✓ zabezpečiť, aby sa obsah nedostal k ďalším deťom
- ✓ jasne pomenovať, že pornografický obsah je nevhodný a škodlivý
- ✓ stručne vysvetliť, že skresľuje predstavy o sexualite, vzťahoch a hraniciach
- ✓ bezodkladne informovať vedúceho a dohodnúť s ním zapojenie rodičov do riešenia situácie

Čomu sa vyhnúť

- X zosmiešňovaniu alebo verejnému karhaniu
- X prezeraniu či prehľadávaniu zariadenia na vlastnú päsť
- X kopírovaniu, ukladaniu alebo preposielaniu obsahu
- X vypytovaniu sa na intímne skúsenosti
- X riešeniu situácie bez zapojenia zodpovednej osoby

Deti pozerajú alebo zdieľajú pornografický obsah

Pamätaj

Za správaním môže byť zvedavosť alebo tlak skupiny.

Pornografia skresľuje sexualitu a oddeľuje ju od vzťahu a rešpektu. Ak sa problém opakuje alebo týka viacerých detí, vedúci môže zvážiť konzultáciu s odborníkom alebo preventívny workshop. Ak obsah zobrazuje maloletú osobu alebo naznačuje zneužitie, treba postupovať ako pri ohrození dieťaťa.

Mám podozrenie, že dieťa je ohrozené

Čo robiť

- ✓ všímať si konkrétne prejavy bez unáhlených záverov
- ✓ pri bezprostrednom ohrození odviesť dieťa do bezpečia a privolať pomoc
- ✓ vytvoriť priestor, aby mohlo hovoriť, bez navádzajúcich otázok
- ✓ vecne si poznačiť, čo si si všimol alebo počul
- ✓ bezodkladne informovať vedúceho

Čomu sa vyhnúť

- X vyšetrovaniu na vlastnú päsť
- X konfrontovaniu možného pôvodcu
- X sľubu úplného tajomstva
- X čakaniu, kým budeš mať istotu
- X rozoberaniu podozrenia s nepovolanými ľuďmi

Pamätaj

Podozrenie nemusí znamenať, že poznáš celý príbeh, no nemá zostať bez reakcie. Tvojou úlohou nie je rozhodnúť, čo sa stalo, ale chrániť dieťa a odovzdať obavu zodpovednej osobe. Ak sa podozrenie týka vedúceho, informuj inú zodpovednú osobu podľa Kódexu.

Dieťa sa zranilo alebo mu prišlo zle

Čo robiť

- ✓ zabezpečiť miesto a zabrániť ďalšiemu ohrozeniu
- ✓ zistiť stav dieťaťa a zostať pri ňom
- ✓ poskytnúť základnú prvú pomoc podľa zásad prvej pomoci
- ✓ zapojiť spoluanimátora a informovať vedúceho
- ✓ pri vážnom stave alebo pochybnostiach privolať záchrannú službu

Čomu sa vyhnúť

- ✗ nechávaniu dieťaťa osamote
- ✗ zľahčovaniu bolesti alebo nevoľnosti
- ✗ zbytočnému presúvaniu pri vážnom úraze
- ✗ podávaní liekov bez jasného postupu
- ✗ ponechaniu zraneného dieťaťa alebo ostatnej skupiny bez dohľadu

Pamätaj

Pri úraze alebo náhlom zhoršení zdravia má bezpečie prednosť pred programom. Animátor poskytne základnú pomoc, zostane pri dieťati a podľa závažnosti privolá odbornú pomoc.

Dieťa odišlo neohlásene alebo nemá sprievod domov

Čo robiť

- ✓ ihneď overiť, kedy a kam dieťa odišlo
- ✓ informovať spoluanimátora a vedúceho
- ✓ kontaktovať dieťa a jeho rodiča
- ✓ pri chýbajúcom sprievode zostať s dieťaťom
- ✓ ak sa dieťa nepodarí zastihnúť, okamžite postupovať podľa pokynov vedúceho

Čomu sa vyhnúť

- ✗ čakaniu, či sa vráti
- ✗ nekoordinovanému hľadaniu
- ✗ posielaniu detí, aby ho hľadali
- ✗ ponechaniu dieťaťa alebo skupiny bez dohľadu
- ✗ pusteniu dieťaťa samého domov, ak potrebuje sprievod

Pamätaj

Neohlásený odchod je bezpečnostná situácia, ktorú treba riešiť hneď. Najprv zisti, kde dieťa je, a zapoj vedúceho i rodiča. Ak potrebuje sprievod, zostáva pod dohľadom až do bezpečného prevzatia.

Pozri si webinár
„Ako systematicky pristupovať k vedeniu stretnutia“
Naskenuj QR kód alebo klikni na text.

[Otvoriť video na YouTube](#)

Autor: Andrej Skala
Metodik pre vzdelávanie

Grafická úprava: Mária Plaštiaková

© Domka – Združenie saleziánskej mládeže, 2026, 1. vydanie